

*POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
W CHODZIEŻY*

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
*„POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE
CHODZIESKIM NA LATA 2011-2020”*
ZA ROK 2011

MARZEC 2012

Spis treści

I Wstęp	3
II. Jednostki organizacyjne gmin i powiatu	4
1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży.....	4
2. Powiatowy Urząd Pracy w Chodzieży.....	7
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budzynie.....	9
4. Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Szamocinie.....	10
5. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Margoninie	10
6. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodzieży.....	11
7. Gmina Chodzież.....	14
8. Chodzieski Dom Kultury.....	14
9. Dom Pomocy Społecznej w Chodzieży.....	14
10. Dom Dziecka w Szamocinie.....	16
11. Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „RODZINA” w Studzieńcu.....	17
III. Szkoły i przedszkola	17
1. Miejskie Gimnazjum w Chodzieży	17
2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Chodzieży	17
3. Szkoła Podstawowa nr 1 w Chodzieży	18
4. Szkoła Podstawowa nr 3 w Chodzieży	18
5. Szkoła Podstawowa w Budzynie.....	18
6. Zespół Szkół Licealno-Gimnazjalnych w Ratajach.....	18
7. Miejskie Przedszkole nr 3 w Chodzieży	19
8. Miejskie Przedszkole nr 2 w Chodzieży	20
9. Szkoła Podstawowa w Strzelcach	21
10. Zespół Szkół w Lipiej Górze	22
11. Zespół Szkół w Margoninie	23
12. Szkoła Podstawowa w Wyszynach	24
13. Szkoła Podstawowa w Lipinach	25
IV. Szpitale	25
1. Wielkopolski Specjalistyczny Szpital Chorób Płuc i Gruźlicy w Chodzieży.....	25
2. Szpital Powiatowy im. Prof. Romana Drewsa w Chodzieży.....	26
V. Organizacje pozarządowe	27
1. Stowarzyszenie Osób po Endoprotezoplastyce Biodra „Bioderko”	27
2. Obywatelska Fundacja na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych i Potrzebujących Pomocy w Chodzieży...28	
3. Polskie Stowarzyszenie „WIDOKI”	28
4. Fundacja Tęczowe Dzieciństwo im. Janusza Korczaka w Chodzieży.....	29
5. Fundacja Centrala Młodych.....	29
6. Stowarzyszenie Chodzieskich Amazonek „Różowa wstążeczka”	30
VI. Wnioski	30

I. Wstęp

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Chodzieskim na lata 2011-2020 przyjęty został uchwałą Nr L/353/10 Rady Powiatu Chodzieskiego z dnia 9 listopada 2010r.

Głównym celem *Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Chodzieskim na lata 2011-2020* jest integracja społeczna osób niepełnosprawnych poprzez stworzenie odpowiednich warunków życia oraz zwiększenie dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Osiągnięcie celu głównego możliwe jest dzięki realizacji następujących celów szczegółowych:

- łagodzenie skutków niepełnosprawności poprzez poprawę warunków życia osób niepełnosprawnych (w miejscu zamieszkania oraz w budynkach użyteczności publicznej),
- rozwój działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne,
- rozwój systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych,
- podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne.

Realizacja tego celu leży w gestii zarówno partnerów wymienionych w *Programie* jak i innych instytucji i organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych z terenu powiatu chodzieskiego.

Poniżej przedstawiamy informacje złożone do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży o podejmowanych działaniach w ramach *Programu* przez poszczególnych Partnerów:

II. Jednostki organizacyjne gmin i powiatu

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży w celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym dofinansowało ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) zadania dotyczące likwidacji barier w miejscu zamieszkania zgodnie z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych. Likwidacja dotyczyła barier w komunikowaniu się, technicznych oraz barier architektonicznych. Ponadto udzielano dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym, do zaopatrzeni w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny.

A. Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz do sprzętu rehabilitacyjnego

Liczba wniosków złożonych do Centrum wyniosła 390. Przyznano dofinansowanie na łączną kwotę 235 969 zł. Udzielono dofinansowania wszystkim potrzebującym.

Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, na które najczęściej udzielono dofinansowania to: pieluchomajtki, aparaty słuchowe i wkładki uszne oraz wózki inwalidzkie.

Wśród osób, które otrzymały dofinansowanie, 65 dotyczyło dzieci na łączną kwotę 24 364 zł. Kwota 211 605 zł przeznaczona została na pozostałe wnioski, z czego 104 479 zł. dofinansowania wypłacono kobietom (182 wnioski) a mężczyznom 107 126 (143 wnioski).

Ponadto w ramach tego zadania zawarto 5 umów na dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego na kwotę 2 495 zł., w tym do zakupu rowerków rehabilitacyjnych oraz sprzętu komputerowego wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem.

B. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się

Łączna liczba wniosków wyniosła 47. Zawarto 34 umowy na dofinansowanie do likwidacji barier, jednak wsparcia udzielono 33 osobom niepełnosprawnym, bowiem jedna z osób zrezygnowała z dofinansowania po podpisaniu umowy.

Łączna kwota wypłaconego dofinansowania wyniosła 153 887 zł., z czego:

- a. na likwidację barier w komunikowaniu się dofinansowanie wypłacono 17 osobom na łączną kwotę 39 179 zł., w tym 4 dzieciom. Dofinansowano zestawy komputerowe wraz z łączem internetowym oraz czytniki.
- b. na likwidację barier architektonicznych dofinansowanie otrzymało 10 wnioskodawców na łączną kwotę 83 093 zł. Podjęte prace w ramach likwidacji barier polegały na przystosowaniu łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto dwa wnioski przełożono do realizacji na rok 2012 z uwagi na brak uregulowanej sytuacji prawnej wnioskodawców.
- c. na likwidację barier technicznych przeznaczono kwotę 31 615 zł. w celu realizacji 6 wniosków. Dofinansowano zakup 2 kuchenek dla osób niewidzących, 1 pieca gazowego, 1 pieca c.o., 1 podnośnika wannowego, pochwytów oraz nakładki WC.

Łączna kwota dofinansowania na likwidację barier jakie wypłacono na rzecz dzieci wyniosła 18 126 zł. (5 wniosków: 4 na likwidację barier w komunikowaniu się, 1 na likwidację barier architektonicznych).

C. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym

Na dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym wpłynęło łącznie 311 wniosków. Kwota przeznaczona na realizację tego zadania wyniosła 44 707 zł.

Liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały dofinansowanie wyniosła 34 na łączną kwotę 31 084 zł. Dofinansowanie otrzymało 25 dzieci na kwotę 23 208 zł. oraz 9 osób dorosłych na kwotę 7 876 zł. Ponadto wypłacono dofinansowanie dla 22 opiekunów osób niepełnosprawnych w wysokości 13 623 zł., w tym 20 opiekunów dzieci niepełnosprawnych.

D. W ramach działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych Centrum zrealizowało projekt systemowy **„Aktywna integracja. Wsparcie aktywizacji społecznej i zawodowej w powiecie chodzieskim”** poddziałanie 7.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, którego głównym celem była aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Środki na realizację projektu pochodziły z następujących źródeł:

- dofinansowanie ze środków europejskich -257 173,48 zł.,
- dotacja celowa z budżetu krajowego -13 616,78 zł.,
- wkład własny ze środków PFRON -8 921,38 zł.,

- wkład własny ze środków JST -22 444 zł.

Planowana wartość projektu wynosiła 302 670,74 zł., wykonano 302 155,64 zł.

Celem projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym znajdujących się w wieku aktywności zawodowej (15 - 64 lata), korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

W ramach projektu wsparciem objęto 34 osoby niepełnosprawne z terenu powiatu chodzieskiego.

Dla osób niepełnosprawnych, które zostały objęte opieką pracownika socjalnego oraz doradcy do spraw osób niepełnosprawnych przeprowadzono następujące zadania:

- poradnictwo indywidualne i grupowe z doradcą zawodowym w celu zwiększenia umiejętności poruszania się na rynku pracy,
- poradnictwo indywidualne i grupowe z radcą prawnym w celu podniesienia świadomości w zakresie prawa pracy i uprawnień na rynku pracy. Ponadto uczestnicy zapoznali się z aktualnymi ulgami i uprawnieniami dla osób niepełnosprawnych.
- turnus rehabilitacyjny wraz z opiekunami zorganizowany nad morzem w celu poprawy stanu zdrowia.

Uczestnicy projektu mieli zapewniony catering na szkoleniach oraz sfinansowane koszty dojazdu.

E. Współpraca z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych:

- w ramach podziału środków PFRON oraz przy zaopiniowaniu sprawozdania z realizacji „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2005-2010” za rok 2010.

- Zarządzeniem Starosty Chodzieskiego Nr 45/2011 z dnia 22 września 2011 r. powołana została Rada w nowym składzie. Swoją kadencję zakończyła Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych powołana w roku 2007.

- dnia 5 grudnia 2011 r. w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży z inicjatywy Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych odbyło się spotkanie, w którym uczestniczyli przedstawiciele podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych zarówno sektora pozarządowego jak i jednostek organizacyjnych powiatu chodzieskiego. Celem

spotkania była integracja podmiotów zainteresowanych współpracą w ramach działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz określenie obszaru wspólnej polityki działań.

Ponadto, każdorazowo organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych informowane były o konkursach ogłaszanych przez ROPS o możliwości dofinansowania działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

W celu inspirowania organizacji i instytucji do działań na rzecz aktywizacji integracji osób niepełnosprawnych w lipcu 2011r. zorganizowano spotkanie przedstawicieli organizacji pozarządowych z terenu powiatu chodzieskiego zainteresowanych utworzeniem lokalnych grup wspierających podmioty ekonomii społecznej. Spotkanie poprowadził pracownik Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu zajmujący się inicjowaniem powstawania Partnerstwa Lokalnego na rzecz rozwoju podmiotów z sektora Ekonomii Społecznej takich jak: spółdzielnie socjalne czy przedsiębiorstwa społeczne.

Działania podjęte przez Centrum wpisują się w cele I, II, III i IV *Programu*.

2. Powiatowy Urząd Pracy w Chodzieży

Powiatowy Urząd Pracy w Chodzieży realizując zadania na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach rozwoju działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne organizował następujące szkolenia:

- transport drogowy taksówką - 1 osoba,
- spawanie metodą TIG - 1 osoba,
- warsztaty rozwoju osobistego na rynku pracy - 7 osób,
- kwalifikacja wstępna do kat. „D” - 1 osoba,
- PHP w stopniu podstawowym - 1 osoba

Z zakresu doradztwa zawodowego oraz planowania kariery, udzielano porad z wykorzystaniem standaryzowanych metod wyboru zawodu, przekwalifikowania, w tym badaniu zainteresowań i uzdolnień zawodowych, oraz inicjowano, organizowano i prowadzono grupowe porady zawodowe.

Z usług doradztwa zawodowego skorzystało 15 osób niepełnosprawnych w ramach grupowej porady zawodowej, a z grupowych informacji zawodowych skorzystały 174 osoby niepełnosprawne, w tym 97 kobiet.

Ponadto osoby niepełnosprawne informowane są o prawach i ulgach wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych poprzez kontakt osobisty, telefoniczny, ulotki oraz stronę internetową Urzędu.

W ramach posiadanych środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymały 3 osoby (21 000 zł.+17 500 zł+21 500 zł) na łączną kwotę 60 000 zł.

Natomiast z Europejskiego Funduszu Społecznego przyznano jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej 3 osobom (18 400 zł., 18 500 zł.,18 360 zł.) ogółem na kwotę 55 260 zł.

W ramach zadania jakim jest wspieranie oraz inicjowanie tworzenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych z pomocy polegającej na refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy skorzystał 1 bezrobotny, na prace interwencyjne skierowano 4 osoby, a na roboty publiczne skierowano 1 osobę. Środki na realizację w/w zadań pochodziły ze środków Funduszu Pracy.

W ramach zwrotu kosztów na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu ze środków PFRON zorganizowano:

- staże dla 3 osób niepełnosprawnych,
- dojazdy na szkolenie dla 2 osób.

Ze środków EFS zorganizowano staże, w których uczestniczyło 7 osób.

Ze środków Funduszu Pracy zorganizowano:

- staże dla 2 osób,
- prace interwencyjne dla 5 osób,
- roboty publiczne dla 1 osoby.

Działania podejmowane przez Urząd, celem których był rozwój systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych, polegały głównie na dofinansowaniu ze środków PFRON zadań osób niepełnosprawnych w kwocie 90 000 zł. Z czego 60 000 zł. przeznaczone było na podjęcie działalności gospodarczej, 9 600 zł. przeznaczono na szkolenia, a pozostałe 20 400 zł. przeznaczono na zwrot kosztów na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu.

Ponadto pozyskano środki finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego i z Funduszu Pracy, gdzie osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Urzędzie jako bezrobotne i posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności mogły skorzystać z takich form pomocy jak:

- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- szkolenia,
- refundacja podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- staż,
- roboty publiczne,
- prace interwencyjne.

Oprócz tego Urząd może na wniosek pracodawcy, który utworzył fundusz szkoleniowy refundować koszty szkolenia pracowników lub pracodawcy, jak i sfinansować szkolenie pracownikom oraz osobom wykonującym inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą w wieku 45 lat i powyżej.

Urząd rozpowszechnia informacje o formach dofinansowań i pomocy z zakresu rehabilitacji zawodowej wśród osób będących klientami Urzędu między innymi w formie specjalnie opracowanej ulotki. Oprócz tego informacje na bieżąco wywieszano na tablicach ogłoszeń Urzędu oraz przekazywano zainteresowanym w trakcie wizyt poprzez osobisty kontakt z pracownikiem ewidencji, pośrednictwa pracy i doradcy zawodowego.

3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budzynie

W ramach działań dodatkowych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budzynie realizuje zamierzenia zawarte w celu III *Programu* i realizuje system wsparcia dla osób niepełnosprawnych, głównie dzieci, poprzez całoroczne finansowanie rehabilitanta. Rehabilitacja odbywa się dwa razy w tygodniu w ramach spotkań Towarzystwa Przyjaciół Dzieci - Koło Budzyń. Ośrodek stara się szczególnym wsparciem objąć samotne osoby niepełnosprawne, głównie starsze, proponując usługi opiekuńcze, posiłki czy darmową odzież.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Budzynie współpracuje także z organizacjami skupiającymi osoby niepełnosprawne z terenu Gminy Budzyń, aby wspólnie monitorować potrzeby i oczekiwania tej grupy.

4. Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Szamocinie

Realizowane formy wsparcia osób niepełnosprawnych przez Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Szamocinie polegały między innymi na finansowaniu rehabilitacji dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej poprzez zatrudnienie rehabilitanta, z którego usług bezpłatnie korzystały osoby i rodziny będące członkami Koła Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych w Szamocinie.

Gmina Szamocin prowadziła wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego, z którego bezpłatnie korzystali mieszkańcy gminy. Sprzęt do wypożyczalni pozyskano dzięki współpracy z niemiecką gminą Grasberg. Ponadto gmina Szamocin finansowała pobyt oraz dowóz niepełnosprawnych dzieci do Ośrodka Diennej Aktywności w Chodzieży.

Udzielano wsparcia rodzinom dotkniętym szczególnie ciężką niepełnosprawnością w formie finansowej, prawnej i organizacyjnej.

W szczególnych przypadkach Gmina udostępniła samochód Straży Miejskiej do przewozu osób niepełnosprawnych do placówek opieki zdrowotnej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Szamocinie angażował osoby niepełnosprawne do uczestnictwa w projekcie systemowym „NOWE UMIEJĘTNOŚCI - NOWE MOŻLIWOŚCI”.

5. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Margoninie

Działania podejmowane przez Ośrodek, celem których było łagodzenia skutków niepełnosprawności poprzez poprawę warunków życia osób niepełnosprawnych (cel I) w miejscu zamieszkania polegały na zakupie podjazdu dla osoby niepełnosprawnej z powodu barier architektonicznych w miejscu zamieszkania.

Ośrodek, w ramach działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne (cel II) włączył 1 osobę niepełnosprawną do udziału w projekcie systemowym POKL w Programie aktywizacji społeczno- zawodowej osób bezrobotnych w Mieście i Gminie Margonin. Uczestnicy projektu brali udział w zajęciach prowadzonych przez doradcę zawodowego i psychologa oraz uczestniczyły w kursie prawa jazdy kategorii B.

Na terenie miasta Margonin działa Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, które nadal prowadzi rehabilitację dwa razy w tygodniu. Poza tym dzięki pomocy finansowej ze środków własnych gminy, organizowane są wycieczki w których uczestniczą osoby niepełnosprawne.

Miasto i Gmina Margonin w celu wsparcia osób niepełnosprawnych (cel III) finansuje ze środków własnych dowóz dzieci niepełnosprawnych do Ośrodka Diennej Aktywności dla Dzieci Niepełnosprawnych w Chodzieży (5 dzieci), oraz do Środowiskowego Domu Samopomocy w Gołańczy (5 osób). Gmina prowadzi także wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego.

W celu aktywizacji i integracji podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne (cel IV) Ośrodek współpracuje z wieloma podmiotami między innymi z biblioteką, szkołami, domem kultury, Środowiskowym Domem Samopomocy w Gołańczy oraz Ośrodkiem Diennej Aktywności dla Dzieci Niepełnosprawnych w Chodzieży.

6. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodzieży

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodzieży prowadził wiele działań na rzecz osób niepełnosprawnych w 2011r. Osoby niepełnosprawne oraz rodziny, w których członkiem jest osoba niepełnosprawna mogły skorzystać z pomocy finansowej i w naturze oferowanych przez Ośrodek. Formy udzielanej pomocy:

- zasiłek stały- 66 osób,
- zasiłek okresowy- 1 osoba,
- realizacja Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- zasiłki celowe przyznawano z przeznaczeniem na zakup leków, żywności, opału, odzieży oraz w celu opłacenia rachunków za gaz, energię elektryczną i na inne wydatki związane z utrzymaniem mieszkania.

Świadczeniami objęto 143 rodziny.

Ponadto Ośrodek udzielił pomocy finansowej na dofinansowanie zakupu komputera dla osoby niedowidzącej, pionizatora, wózka inwalidzkiego oraz okularów.

Ośrodek realizował także wypłatę dodatków do zasiłków rodzinnych m. in.:

- świadczenia pielęgnacyjne,
- zasiłki pielęgnacyjne,
- dodatki z tytułu kształcenia i rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych.

Wypłacano również dodatki mieszkaniowe stanowiące duże wsparcie dla osób niepełnosprawnych o niskich dochodach.

Zmodernizowano mieszkanie osoby niepełnosprawnej przy udziale środków i pomocy Mieszkaniowego Zasobu Gminy Miejskiej w Chodzieży. W ramach remontu dokonano naprawy podłogi i instalacji elektrycznej, wymiany szyb okiennych oraz

pomalowano ściany mieszkania. Ośrodek wnioskował o zamianę mieszkań w celu poprawy warunków bytowych rodzin osób niepełnosprawnych.

Oferowano pomoc w zakresie rozliczania podatku dochodowego za 2010 rok z zastosowaniem ulg dla osób niepełnosprawnych.

Zapewniono schronienie 3 osobom bezdomnym – niepełnosprawnym, w ośrodkach i noclegowniach.

Budynek, w którym mieści się Ośrodek przystosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez likwidację schodów zapewniając tym samym pełny dostęp osobom niepełnosprawnym do pomieszczeń zlokalizowanych na parterze budynku.

Teren przed budynkiem Ośrodka wyremontowano, wyrównując poziom chodników, które wyłożono kostką brukową.

W ramach podejmowanych przez Ośrodek działań aktywizujących (cel II) społecznie i zawodowo realizowano projekt współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego pn. „Razem przeciw wykluczeniu”. Celem projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych społecznie w tym także osób niepełnosprawnych. Wśród beneficjentów projektu znalazły się 3 osób niepełnosprawne wraz z dziećmi. Zrealizowano następujące instrumenty aktywnej integracji:

- Obóz Integracji Społecznej i Rodzinnej oraz Profilaktyki i Ochrony Zdrowia,
- badania lekarskie,
- doradztwo zawodowe,
- zajęcia aktywizacyjne,
- grupowe sesje doradcze i motywacyjne z psychologiem,
- warsztaty wizerunku,
- szkolenia zawodowe : „ Praktyczna Pani” , „ Profesjonalne Sprzątanie” ,
„ Kurs prawa jazdy kategorii B”.

Prowadzono działania informacyjne dotyczące bieżących ofert pracy oraz organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Chodzieży kursów i szkoleń. Informowano o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego, oraz o możliwości zatrudniania osób niepełnosprawnych w zakładach pracy chronionej, czy w zakładach aktywizacji zawodowej oraz o wynikających z tego tytułu ulgach i uprawnieniach.

W celu rozwoju systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób

niepełnosprawnych (cel III) Ośrodek udzielał informacji o instytucjach i organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

W celu zapewnienia usług na odpowiednim poziomie dwóch pracowników ośrodka ukończyło szkolenie (II stopień) w zakresie języka migowego.

Zapewniano i ułatwiano kontakt z placówkami służby zdrowia w celu korzystania z różnych form pomocy medycznej i pielęgnacyjnej m.in. z usług w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej, opieki paliatywnej oraz długoterminowej.

Ośrodek przyznawał i realizował usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej zapewniając pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości kontakty z otoczeniem.

W ramach zadań należących do Ośrodka kierowano także osoby niepełnosprawne do domów pomocy społecznej.

Oprócz tego udostępniano informacje dotyczące organizatorów turnusów rehabilitacyjnych oraz firm zajmujących się dystrybucją sprzętu rehabilitacyjnego i środków pomocniczych.

Ośrodek współpracował z Miejskim Ośrodkiem Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie uzależnień osób niepełnosprawnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz podejmowano współpracę z Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Realizacja przez Ośrodek działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne (cel IV) polegała między innymi na tym, że wystosowano pisma do zakładów pracy i instytucji działających na terenie miasta mające na celu uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób niepełnosprawnych, w szczególności w okresie zimowym.

Wspierano i promowano działalność Stowarzyszenia Osób po Endoprotezoplastyce Biodra „BIODERKO” podczas organizowanego festynu oraz realizowano projekt partnerski ze Stowarzyszeniem „BIODERKO ” pn. „Niepełnosprawni – aktywni zawodowo” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Ponadto Ośrodek prenumeruje miesięcznik „Integracja”, który udostępniany jest osobom niepełnosprawnym.

7. Gmina Chodzież, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodzieży oraz Stowarzyszenie Socius

W ramach działań na rzecz osób niepełnosprawnych Gmina Chodzież, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodzieży oraz Stowarzyszenie Socius wspólnie zrealizowały projekt Pt.: „Wyprawa w Nieznane”. Projekt był realizowany ze środków PFRON Samorządu Województwa Wielkopolskiego, Gminy Chodzież oraz Stowarzyszenia Socius. Liderem projektu było Stowarzyszenie Socius a partnerami Gmina Chodzież oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chodzieży.

Uczestnikami projektu było 41 osób, podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chodzieży z orzeczoną niepełnosprawnością. W ramach realizacji projektu zorganizowano wyjazd do teatru w Poznaniu na przedstawienie „Biesiada wigilijna w świątecznej gospodzie”.

8. Chodzieski Dom Kultury

Działania Chodzieskiego Domu Kultury, ze względu na charakter i statutową działalność jednostki mieszczą się w realizacji „Celu IV - Podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne”. W tym zakresie zrealizowano:

- „Mały Festiwal Filmowy”- przegląd filmów dokumentalnych o niepełnosprawności, we współpracy ze Stowarzyszeniem/Grupą „Na Górze”- 6.09.2011,
- całoroczna współpraca ze Stowarzyszeniem/Grupą „Na Górze” w zakresie organizacji spotkań i imprez integracyjnych oraz realizacji projektów,
- Festyn Rodzinny „Zdrowa Sobota” - impreza plenerowa skupiająca organizacje i firmy działające na rzecz osób niepełnosprawnych, połączona z prezentacją twórczości niepełnosprawnych artystów - muzyków, we współpracy ze Stowarzyszeniem „Bioderko”.

9. Dom Pomocy Społecznej w Chodzieży

Działania podejmowane przez Dom Pomocy Społecznej w Chodzieży w ramach celu I polegały między innymi na udzielaniu pomocy mieszkańcom w uzyskaniu dofinansowania do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych ze środków

PFRON takich jak: wózki inwalidzkie, buty ortopedyczne, kule łokciowe, aparaty słuchowe, okulary, pieluchomajtki, cewniki, worki do zbiórki moczu, materace przeciwoleżynowe, worki stomijne itp.

Dla poprawy warunków życia mieszkańców Domu zakupiono wentylatory przenośne, telewizory LCD, czajniki bezprzewodowe. Ponadto dla zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom Domu, nawiązano współpracę z firmą ochroniarską. W celu wykonania w roku 2012 kompleksowego remontu dróg podjazdowych dla osób niepełnosprawnych przygotowano wymaganą dokumentację.

Celem działań podejmowanych przez Dom Pomocy Społecznej w Chodzieży jest również aktywizacja zawodowa mieszkańców (cel II), w tym także osób niepełnosprawnych. Placówka dysponuje samochodem dostosowanym do przewozu osób niepełnosprawnych, co umożliwia dowóz niepełnosprawnych mieszkańców między innymi do Powiatowego Urzędu Pracy w Chodzieży.

Ponadto 3 mieszkańców niepełnosprawnych ruchowo uczestniczyło w 2011 r. w projekcie „Wsparcie osób niepełnosprawnych ruchowo na rynku pracy II” zorganizowanym przez Fundację Polskich Kawalerów Maltańskich filia Poznań. W ramach tego projektu uczestnicy z Domu Pomocy Społecznej w Chodzieży ukończyli „Kurs komputerowy dla średniozaawansowanych”(1osoba) oraz „Warsztaty z doradztwa zawodowego, prawa pracy oraz technik autoprezentacji”(2 osoby).

Dom Pomocy Społecznej podejmuje również działania zmierzające do rozwoju systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych (cel III) poprzez:

1. Stworzenie stanowiska „opiekuna medycznego”.
2. Wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego, łóżek osobom niepełnosprawnym z terenu powiatu chodzieskiego.
3. Informowanie o aktualnych działaniach podejmowanych przez instytucje i organizacje na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez wywieszanie informacji na tablicy ogłoszeń w holu głównym DPS w formie np. pism, ulotek, plakatów.
4. Udział pracowników Działu Terapeutyczno-Opiekuńczego w szkoleniach zewnętrznych organizowanych w ramach projektu „Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w następujących kursach:
- „Kurs interpersonalny” ukończyło 18 pracowników DPS,

- „Praca socjalna w tym z osobą niepełnosprawną w placówkach stacjonarnego pobytu” ukończyło 10 pracowników DPS.

5. Udział w szkoleniu realizowanym przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki „Profilaktyka uzależnień wśród młodzieży i osób starszych”. W szkoleniu uczestniczyło 65 osób pracowników DPS.

Wśród działań podejmowanych przez DPS istotne były również te, których celem było podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne (cel IV).

Dom organizował spotkania o charakterze integracyjnym ze społecznością lokalną (Klub Seniora, wizyty dzieci z przedszkoli, szkół, świetlicy socjoterapeutycznej PROMYK DOBRA, pikników na terenie DPS i poza nim). Mieszkańcy uczestniczą w spotkaniach w ramach Akademii Seniora.

Ponadto organizowane były wyjazdy mieszkańców niepełnosprawnych między innymi do miasta środkami transportu publicznego dostosowanymi do potrzeb osób niepełnosprawnych, nad jezioro na promenadę, do kawiarni oraz na wystawę fotografii organizowaną przez Wielofunkcyjną Placówkę Opiekuńczo Wychowawczą w Pile.

W trakcie spotkań z dziećmi z przedszkoli, młodzieżą szkolną prowadzone były pogadanki dotyczące niepełnosprawności, osób starszych, chorych i ich potrzeb.

Spotkania z młodzieżą szkolną oraz studentami odbywającymi praktyki służyły do rozwoju idei wolontariatu.

10. Dom Dziecka w Szamocinie

Działania podejmowane przez placówkę na rzecz osób niepełnosprawnych będących podopiecznymi Domu Dziecka wpisują się w cele II i III.

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych w placówce dotyczyła głównie wspierania oraz inicjowania, tworzenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych w następujących formach:

a) odbycie stażu w placówce,

b) przygotowywanie wychowanków do usamodzielnienia (planowanie przyszłości, doradztwo).

Dom Dziecka w Szamocinie pozyskał środki na realizację zadań służących wspieraniu osób niepełnosprawnych takich jak:

- a) realizacja programu „Organizacja czasu wolnego” – kurs fotograficzny i zakup materiałów do jego realizacji,
- b) organizacja wycieczki „Odkrywamy tajemnice Wielkopolski”,
- c) organizacja wypoczynku zimowego w Karpaczu,
- d) organizacja wypoczynku letniego w Trójmieście, obóz w Żurawinцу,
- e) zakup pomocy dydaktycznych (podręczniki, przybory edukacyjne, laptopy).

Ponadto w celu zapewnienia odpowiednich warunków edukacyjnych umożliwiających niepełnosprawnym dzieciom i młodzieży rozwój fizyczny i umysłowy realizowano następujące działania:

- a) zapewniono dostęp dzieciom do szkół ze specjalnymi potrzebami,
- b) realizowano programy: Kształtowanie postaw ekologicznych, Aktywacja wychowanków, Rozwój poprzez zabawę, Rozwój poprzez działanie, Program wychowawczy- Higiena snu,
- c) umożliwiono uczestnictwo w terapii zajęciowej, pedagogicznej i psychologicznej,
- d) zorganizowano wypoczynek letni (Gospodarstwo Agroturystyczne Żurawiniec-obóz taneczno- językowy).

11. Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „RODZINA” w Studzieńcu

W ramach podjętych działań na rzecz osób niepełnosprawnych zatrudniono pracownika z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

III. Szkoły i przedszkola

1. Miejskie Gimnazjum w Chodzieży organizowało zajęcia indywidualne dla uczniów niepełnosprawnych w odpowiednio dostosowanej sali lekcyjnej. Ponadto nauczyciele w ramach lekcji wychowawczych prowadzili zajęcia w zakresie wiedzy o niepełnosprawności.

2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Chodzieży organizował zajęcia rewalidacyjne raz w tygodniu dla osób niepełnosprawnych.

Uczniowie uczestniczyli w zajęciach warsztatowych prowadzonych przez pedagoga i psychologa szkolnego, których celem była integracja zespołów klasowych.

3. Szkoła Podstawowa nr 1 w Chodzieży podejmowała działania, mające na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin (cel IV) poprzez:

- spotkanie integracyjne z uczennicą niepełnosprawną, realizującą obowiązek szkolny w formie nauczania indywidualnego,
- pogadanki wychowawcze w klasach 4-6 w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy,
- zakup książek (biblioteka szkolna) ukazujących problemy osób niepełnosprawnych,
- apel z kl. 1-3, ukazujący funkcjonowanie osoby na wózku w ogólnodostępnym oddziale szkolnym,
- prezentację inscenizacji uczniowskiej na rzecz osób niewidomych i niedowidzących.

4. Szkoła Podstawowa nr 3 w Chodzieży w ramach działań na rzecz osób niepełnosprawnych realizowała zajęcia z uczniami, których celem było podniesienie świadomości uczniów na temat pojęcia niepełnosprawności, problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

5. Szkoła Podstawowa w Budzynie podejmowała działania, mające na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin wśród uczniów (cel IV) poprzez spotkania pedagoga szkolnego z uczniami klas V w ramach autorskiego programu „Co to jest empatia?”. Zajęcia realizowane w ramach programu polegały na organizowaniu pogadanek na temat problemów osób niepełnosprawnych. Poruszane tematy miały za zadanie kształtowanie postaw tolerancji i uwrażliwienia na odmienność.

6. Zespół Szkół Licealno-Gimnazjalnych w Ratajach realizował Program Wychowawczy i Program Profilaktyki, których cele dotyczą również osób niepełnosprawnych. Prowadzone były zajęcia edukacyjne dla młodzieży pt. „Niepełnosprawni wśród nas”, którego celem jest zapoznanie młodzieży z różnymi typami niepełnosprawności, zrozumienie niepełnosprawności, budowanie relacji

społecznych z osobą niepełnosprawną, oraz integracja młodzieży pełnosprawnej z niepełnosprawną. W celu integracji społeczności szkolnej uczniowie niepełnosprawni uczestniczyli we wszystkich uroczystościach i obchodach organizowanych przez szkołę oraz integrowali się poprzez organizowanie wspólnych wyjazdów. Między innymi w szkole co roku organizuje się obchody Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych (3 grudnia) poprzez publikowanie szkolnej gazetki informacyjnej oraz organizowanie wystaw prac osób niepełnosprawnych. Organizowane były wycieczki edukacyjne dla osób niepełnosprawnych do instytucji i miejsc użyteczności publicznej, mające na celu podnoszenie świadomości oraz rozwijanie umiejętności społecznych.

Szkoła stwarza możliwość rozwoju osobom niepełnosprawnym poprzez udział w konkursach i zawodach sportowych. W roku sprawozdawczym w szkole zorganizowano kurs komputerowy dla osób niepełnosprawnych w ramach projektu PO KL, mający na celu podniesienie umiejętności obsługi komputera, poszerzenie umiejętności komunikowania się oraz gromadzenia informacji.

Szkoła wychodzi naprzeciw potrzebom uczniów niepełnosprawnych opracowując indywidualne programy edukacyjne dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności.

7. Miejskie Przedszkole nr 3 w Chodzieży realizując założenia „Powiatowego Programu działań na Rzecz Osób niepełnosprawnych w Powiecie Chodzieskim” podjęło działania na rzecz osób niepełnosprawnych polegające na współpracy z oddziałem integracyjnym Miejskiego Przedszkola Nr 2 w Chodzieży, z Ośrodkiem Diennej Aktywności dla Dzieci Niepełnosprawnych oraz Polskim Związkiem Niewidomych w Chodzieży.

W ramach współpracy z oddziałem integracyjnym Miejskiego Przedszkola Nr 2 w Chodzieży umożliwiono udział dzieci niepełnosprawnych w spektaklu „Spotkanie z czarodziejem”. Dzieci uczestniczyły w zabawie integracyjnej z dziećmi z grupy „Smerfów” i zostały zaproszone do obejrzenia przedstawienia „W krainie bajek-Kopciuszek”.

W ramach współpracy z Ośrodkiem Diennej Aktywności dla Dzieci Niepełnosprawnych w Chodzieży dzieci z grupy „Smerfy” podczas wizyty w Ośrodku-

zaprezentowały przedstawienie „Jesienne niespodzianki” oraz zorganizowano zabawy integracyjne przy muzyce.

Zaproszeni goście z Polskiego Związku Niewidomych w ramach realizacji akcji „Cała Polska czyta dzieciom” czytały dzieciom bajki. Ponadto prowadzono wśród dzieci przedszkolnych „Akcję nakrętka” polegającą na zbieraniu nakrętek z przeznaczeniem na rzecz dzieci niedowidzących.

W przedszkolu prowadzone były również pogadanki, rozmowy, wyjaśnienia nurtujących pytań i problemów. Organizowano spotkania z osobą niepełnosprawną.

Dzieci uczestniczyły w zabawach i grach mające na celu rozwijanie empatycznych zachowań i uczące rozpoznawania stanów emocjonalnych u drugiej osoby. Omawiano formy pomocy osobie niepełnosprawnej (na miarę możliwości dzieci oraz osób dorosłych).

Przedszkole posiada podjazd umożliwiający dostęp do budynku dla osoby niepełnosprawnej.

8. Miejskie Przedszkole nr 2 w Chodzieży zmodernizowało szatnię dla dzieci dwóch oddziałów 3 i 6 latków. Z myślą o osobach niepełnosprawnych zlikwidowano bariery architektoniczne (cel I) w Placówce polegające na wymianie drzwi wejściowych, posadzek oraz drzwi do sal. Środki na modernizację pozyskano z 1% Stowarzyszenia Rodziców na Rzecz Pomocy Szkołom „Przyjazna szkoła”. Koszt całego projektu wyniósł 10.400 zł.

W ramach rozwoju wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych (cel II) utworzono kolejny oddział integracyjny – obecnie funkcjonują 3.

Do przedszkola przyjmowane są dzieci niepełnosprawne z całego powiatu. Przedszkole zatrudnia niezbędnych specjalistów do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi (logopeda, psycholog, rehabilitant, kynoterapeuta, socjoterapeuta). W każdym oddziale integracyjnym dodatkowo zatrudniony jest nauczyciel wspomagający – psycholog specjalny, i pomoc nauczyciela. W ramach dodatkowych zajęć dzieci niepełnosprawne uczestniczą w zajęciach z rytmiki, baletu i karate.

Rodzice dzieci niepełnosprawnych mogą skorzystać z pomocy i wsparcia w zakresie pomocy psychologiczno – pedagogicznej jaką zapewnia przedszkole. Rodzice uczestniczą w spotkaniach zespołu do spraw integracji, zapoznają się z indywidualnymi planami terapii dzieci, uczestniczą w zajęciach otwartych dla

rodziców w celu poznania wielu metod pracy z dzieckiem, które mogą samodzielnie kontynuować w domu.

Dla rodziców organizowane są indywidualne konsultacje, warsztaty z psychologiem, logopedą czy kynoterapeutą. Rodzice dzieci niepełnosprawnych uczestniczyli w konferencji pn. „Kynoterapia jako metoda rehabilitacji i aktywizacji osób niepełnosprawnych” w Pile, zorganizowaną przez Stowarzyszenie DOGonić Radość. Na temat kynoterapii realizowanej przez Przedszkole, jako metodzie stosowanej w pracy dziećmi, telewizja Poznańska nakręciła reportaż. W reportażu wzięli udział rodzice i dzieci niepełnosprawne.

Rodzice otrzymują pełne wsparcie w zakresie pomocy w diagnozie dzieci - kierowanie do placówek specjalistycznych – Poradnie, Pro futuro Poznań.

Realizowane przez placówkę działania przyczyniają się do podnoszenia świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin (Cel IV). W tym celu organizowane są szkolenia z psychologiem dla rodziców dzieci chodzących do przedszkola. Placówka współpracuje ze Stowarzyszeniem Na Górze, Warsztatem Terapii Zajęciowej z Chodzieży oraz z innymi przedszkolami z terenu powiatu. W ramach współpracy z innymi przedszkolami dzieci uczestniczą w przedstawieniach, uroczystościach, festynach i olimpiadach sportowych.

Przedszkole współpracuje również z Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną, Szkołą Integracyjną Nr 12 i Przedszkolem Integracyjnym Nr 12 w Pile.

9. Szkoła Podstawowa w Strzelcach

W ramach łagodzenia skutków niepełnosprawności przez poprawę warunków życia osób niepełnosprawnych (cel I)w szkolnym oddziale w Zacharzynie zakupiono przenośny podjazd do głównego wejścia budynku.

Od października 2011 r. realizowany jest autorski program arteterapii dla dzieci niepełnosprawnych oraz z problemami emocjonalnymi, którego głównymi celami są:

- diagnoza pozwalająca rozpoznać potrzeby poznawczo-rozwojowe oraz możliwości manualne u dzieci.
- terapia polegająca na wzroście zdolności percepcyjno-poznawczych, socjalizacji, usprawnianiu możliwości ruchowych.

Funkcja edukacyjna (przygotowująca do aktywizacji zawodowej w przyszłości) programu, polega na dostarczaniu dzieciom dodatkowych wiadomości i zwiększenie mądrości życiowej, a także umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach.

Ponadto na stronie internetowej szkoły www.spstrzelce.erydan.net systematycznie zamieszczane są informacje na temat terapii zajęciowej oraz zajęć popołudniowych z udziałem dzieci niepełnosprawnych.

W celu podnoszenia świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin (cel IV) Szkoła współpracuje z gazetami lokalnymi, w szczególności z Tygodnikiem Nowym oraz panem Arkadiuszem Zimnym. Organizowano spotkania z rodzicami między innymi na temat problemów dzieci niepełnosprawnych oraz ich rodzin. Podczas spotkań tych poruszane były tematy dotyczące tolerancji, pomocy oraz wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych.

Przeprowadzono w szkole zajęcia w ramach Kampanii edukacyjnej na rzecz integracji dzieci z niepełnosprawnością w szkołach ogólnodostępnych „Uczymy się razem żyć. Dzieciaki z podwórka” polegające na projekcji filmu i zabawach.

10. Zespół Szkół w Lipiej Górze

Do Zespołu Szkół w Lipiej Górze uczęszcza sześcioro uczniów niepełnosprawnych. Dwoje uczniów z upośledzeniem lekkim uczestniczy w zajęciach z całą klasą. Uczniowie ci są objęci rewalidacją. Natomiast czworo uczniów niepełnosprawnych objętych jest nauczaniem indywidualnym. Są to uczniowie: z niepełnosprawnością sprzężoną (upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym oraz niepełnosprawnością ruchową będącą skutkiem porażenia dziecięcego), autyzmem, dystrofią mięśniową, schorzeniami kardiologicznymi.

W szkole podejmowano działania dotyczące celów III i IV *Programu*. Rodzice uczniów niepełnosprawnych otrzymują w szkole wsparcie od nauczycieli oraz pedagoga szkolnego w zakresie edukacji dzieci, organizacji ich wolnego czasu, rozwiązywania problemów wychowawczych oraz pomoc w znalezieniu sponsora np. na zakup akumulatorów do wózka inwalidzkiego. Zostały zorganizowane dwie akcje charytatywne na rzecz osób niepełnosprawnych. Za zebrane fundusze zakupiono edukacyjne gry komputerowe oraz zestawy gier planszowych dla uczniów niepełnosprawnych.

Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych odbywa się w oparciu o udział uczniów niepełnosprawnych w życiu szkoły i klas, uczestnictwo w rekolekcjach, apelach okolicznościowych, i innych imprezach.

Na lekcjach wychowawczych kształtowane są prawidłowe postawy uczniów wobec osób niepełnosprawnych, akceptowanie ich odmierności, umiejętność wspierania osób niepełnosprawnych oraz ich bliskich.

11. Zespół Szkół w Margoninie

A. Szkoła Podstawowa

Szkoła udzielała pomocy i prowadziła poradnictwo dla rodziców w pozyskiwaniu środków na realizację zadań służących wspieraniu rozwoju uczniów niepełnosprawnych (pomoc materialna w zakupie podręczników i pomocy dydaktycznych, 1% podatku, pomoc rzeczowa).

Udostępniano informacje o instytucjach i organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym o możliwościach uzyskania pomocy oraz o podejmowanych przez nie działaniach.

Wśród rodziców niepełnosprawnych uczniów rozpowszechniano informacje na temat doskonalenia umiejętności niezbędnych we wspieraniu rozwoju uczniów.

Szkoła zapewnia odpowiednie warunki edukacyjne umożliwiające rozwój fizyczny i umysłowy niepełnosprawnym dzieciom poprzez:

- realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu PPP,
- realizację zajęć rewalidacyjnych,
- realizację zajęć korekcyjno- kompensacyjnych,
- realizację zajęć logopedycznych,
- realizację zajęć dla uczniów szkoły w Ośrodku Diennej Aktywności dla Dzieci Niepełnosprawnych w Chodzieży,
- integrację uczniów z zespołem klasowym,
- integrację zespołu i rodziców podczas organizowanych świąt oraz uroczystości szkolnych i klasowych (Andrzejki, bal karnawałowy, tradycje Bożego Narodzenia, Mikołajki, Dzień Matki),
- wydłużenie etapu edukacyjnego.

W ramach edukacji kształtowane są u uczniów postawy tolerancji i umiejętności wspierania niepełnosprawnych dzieci przez rówieśników. Rozpowszechniano informacje i materiały edukacyjne dotyczące problematyki niepełnosprawności wśród kadry pedagogicznej oraz uczniów.

W celu doskonalenia zawodowego, nauczyciele brali udział w konferencjach i innych formach doskonalących dotyczących tematyki niepełnosprawności.

Podejmowano działania mające na celu przybliżenie dzieciom problematyki osób niepełnosprawnych poprzez:

- akcje charytatywne (np. zbieranie nakrętek),
- obchody Dni Tolerancji w kl. I-VI (krzewienie tolerancji, empatii, altruizmu),
- uwrażliwienie młodszych dzieci np. przy użyciu tekstów bajek psychoedukacyjnych,
- tematykę realizowaną z wychowawcą na lekcjach wychowawczych,
- zabawy i zajęcia integracyjne (w klasie i w szkole).

B. Publiczne Gimnazjum

W ramach rozwoju systemu wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych Szkoła zapewniła 1 uczniowi niepełnosprawnemu zajęcia rewalidacyjne w ilości 2 godzin tygodniowo oraz umożliwiono korzystanie z zajęć dydaktyczno- wyrównawczych z przedmiotów sprawiających najwięcej problemów. Szkoła zapewniała stałe wsparcie psychologiczne, opiekę i pomoc niepełnosprawnemu uczniowi. W celu preorientacji zawodowej skierowano chłopca na badania do Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Chodzieży.

W szkole realizowano zajęcia psychoedukacyjne o tematyce:

- Postawy wobec osób niepełnosprawnych,
- Wartości, dla których warto żyć,
- Zanim wkroczę w dorosłe życie.

Dla klas II organizowano spotkania pod hasłem: „Nie ma kaleki- jest człowiek”.

Lekcje wychowawcze, lekcje języka polskiego i wychowania do życia w rodzinie poświęcano również problemom ludzi chorych i niepełnosprawnych.

W związku z promocją prospołecznych zachowań zachęcano młodzież do wolontariatu oraz angażowano uczniów do wielu akcji charytatywnych na rzecz osób potrzebujących.

12. Szkoła Podstawowa w Wyszynach w ramach realizowanych działań podejmowała również zadania, których celem był rozwój poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez informowanie rodziców o instytucjach i organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Szkoła w celu zapewnienia odpowiedniego rozwoju fizycznego i umysłowego umożliwiała dzieciom

niepełnosprawnym kształcenie specjalne, organizuje zajęcia rewalidacyjne oraz gimnastykę korekcyjną.

W celu podnoszenia świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych podejmowane są tematy w ramach lekcji wychowawczych.

Dzieci niepełnosprawne włączane są do udziału w różnych uroczystościach szkolnych.

13. Szkoła Podstawowa w Lipinach posiada podjazd oraz wejście do szkoły przystosowane do potrzeb osób poruszających się na wózku.

IV. Szpitale

1. Wielkopolski Specjalistyczny Szpital Chorób Płuc i Gruźlicy im. dr Władysława Biegańskiego w Chodzieży

Zgodnie z celem I *Programu* zakładającym złagodzenie skutków niepełnosprawności poprzez poprawę warunków życia osób niepełnosprawnych w budynku szpitala bezpośrednio przy Izbie Przyjęć przystosowano łazienkę dla osób niepełnosprawnych przez zamontowanie uchwytów przy umywalce, prysznicu i muszli klozetowej.

Na oddziale Pulmonologicznym I cztery łazienki dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych przez zamontowanie uchwytów i usunięcie progów przy natrysku, które uniemożliwiały poruszanie się wózkiem inwalidzkim.

Oddział Pulmonologiczny II oraz Oddział Rehabilitacji Ogólnoustrojowej z pododdziałem Rehabilitacji Pulmonologicznej dysponują łazienkami dostosowanymi do potrzeb osób niepełnosprawnych. Natomiast Oddział Chirurgii dysponuje natryskiem z podjazdem oraz czterema łazienkami dostosowanymi dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Dostęp do pomieszczenia Fizjoterapii i Sali ćwiczeń dla osób rehabilitowanych umożliwiono przez wybudowanie bezpośredniego wjazdu z zewnątrz od strony parku, wewnątrz wybudowano podjazd umożliwiający przemieszczanie się osobom niepełnosprawnym na parter, ubikacje wyposażono w uchwyty, a w łazience dodatkowo zamontowano siedzisko pod natryskiem.

Na każdym piętrze szpitala zamontowano uchwyty na ścianach umożliwiające osobom niepełnosprawnym przemieszczanie się po oddziale.

Zgodnie z celem II zakładającym rozwój działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne, w szpitalu zatrudniono dziewięć osób z umiarkowanym, lekkim i znacznym stopniem niepełnosprawności. Szpital korzysta z ulg wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

W celu rozwoju systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych pracownicy szpitala informują niepełnosprawnych pacjentów o instytucjach i organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych t.j. „Stowarzyszenie Bioderko”, „Różowa wstążeczka”, Stowarzyszenie Chodzieskich Amazonek, Obywatelska Fundacja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Potrzebujących Pomocy.

2. Szpital Powiatowy im. Prof. Romana Drewsa w Chodzieży

Szpital Powiatowy im. Prof. R. Drewsa w Chodzieży podjął następujące działania na rzecz osób niepełnosprawnych, których celem było łagodzenie skutków niepełnosprawności poprzez poprawę warunków życia osób niepełnosprawnych (cel I):

- a) likwidacja barier architektonicznych i technicznych- podjazdy, windy, sanitariaty dla niepełnosprawnych,
- b) likwidacje barier transportowych- bezpłatny transport sanitarny,
- c) w czasie pobytu w szpitalu zapewniamy zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (np. wózki, kule, balkoniki itp.)

Zgodnie z postanowieniami celu II, jakim jest rozwój działań aktywujących zawodowo osoby niepełnosprawne szpital zatrudnia 15 osób niepełnosprawnych na różnych stanowiskach pracy, zapewniając im rozwój, szkolenia oraz partnerstwo w zespole.

W celu rozwoju systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych (cel III) szpital pozyskuje środki z funduszy europejskich na rozwój szpitala, co bezpośrednio ma wpływ na wysoką jakość świadczonych usług również dla osób niepełnosprawnych. Ponadto udostępniania informacje o instytucjach, organizacjach i wypożyczalniach sprzętu rehabilitacyjnego potrzebnych osobom niepełnosprawnym.

Szpital w celu jakim jest podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne (cel IV) współpracował z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, umożliwiał pracownikom udział

w spotkaniach osób niepełnosprawnych połączonych ze szkoleniem o tematyce interesującej te osoby, oraz w imprezach organizowanych przez organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Szpital wziął udział w programie „Szpital Przyjazny Kombatantom” powołano również Rzecznika ds. Praw Pacjentów oraz Rzecznika ds. Kombatantów.

V. Organizacje pozarządowe

1. Stowarzyszenie Osób po Endoprotezoplastyce Biodra „Bioderko”

Stowarzyszenie Bioderko realizując działania z zakresu poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych (cel I) podjęło się w roku sprawozdawczym zadania, którego celem była pomoc w pozyskaniu balkoniku oraz wózka inwalidzkiego dla podopiecznej Stowarzyszenia.

W ramach zadań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne (cel II) Stowarzyszenie realizowało dwa projekty pozyskane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:

- „Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych ruchowo”
- „Niepełnosprawni aktywni zawodowo”

W obu projektach uczestniczyło 50 osób niepełnosprawnych ruchowo z terenu powiatu chodzieskiego.

Stowarzyszenie zawarło 2 umowy z Wielkopolskim Instytutem Przedsiębiorczości i Edukacji na realizację działań z obszaru aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

W ramach działań mających na celu rozwój systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych (cel III) Stowarzyszenie Bioderko pozyskało środki na rehabilitację i edukację osób po zabiegach operacyjnych. Dotacje pozyskano z Gminy Miejskiej Chodzież oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z przeznaczeniem głównie na rehabilitację. Aktywna rehabilitacja odbywała się w Sali należącej do Stowarzyszenia, wyposażonej w sprzęt do kinezyterapii. Zabiegi rehabilitacyjne mają charakter długofalowy, zgodnie ze statutem organizacji.

W celu podniesienia świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych (cel IV) w sierpniu 2011 r. zorganizowano festyn prozdrowotny pod nazwą „Zdrowa Sobota”, podczas którego można było przeprowadzić badania

dotyczące osteoporozy oraz zapoznać się z nowościami na rynku sprzętów wspomagających osoby niepełnosprawne ruchowo, osoby niedowidzące i niewidzące. W festynie udział wzięły również następujące jednostki: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży, Miejski Ośrodek pomocy Społecznej w Chodzieży, Chodzieski Dom Kultury, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Chodzieży, Miejska Biblioteka w Chodzieży oraz Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chodzieży.

Ponadto organizacja współpracuje ze Stowarzyszeniem Bezpieczny Powiat Chodzieski, Stowarzyszeniem Otwarte Serca w Szamocinie i oddziałem urazowo-ortopedycznym Powiatowego Szpitala w Chodzieży.

W ramach istniejącego partnerstwa lokalnego, z inicjatywy Stowarzyszenia do konkursu „Wielkopolska Otwarta dla Niepełnosprawnych” przystąpiły trzy podmioty: Stowarzyszenie Bioderko, Powiat Chodzieski i Gmina Miejska Chodzież.

Stowarzyszenie Bioderko organizowało również wyjazdy integracyjne dla swoich członków i ich rodzin między innymi do Palmiarni, skansenu w Nakle nad Notecią, Fundacji Stworzenia Pana Smolenia i innych.

2. Obywatelska Fundacja na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych i Potrzebujących Pomocy w Chodzieży

Obywatelska Fundacja na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych i Potrzebujących Pomocy w Chodzieży działa zgodnie ze Statutem Fundacji. Do najważniejszych działań Fundacji należą:

- pozyskiwanie środków na rzecz osób niepełnosprawnych i udzielanie pomocy finansowej na rehabilitację, leczenie, itp.,
- prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych powyżej 15 roku życia,
- organizowanie spotkań integracyjnych służących między innymi przybliżeniu świadomości społecznej problemów osób niepełnosprawnych.

Realizując powyższe zadania, Fundacja współpracuje z Samorządem Gminnym i Powiatowym oraz z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

3. Polskie Stowarzyszenie „WIDOKI”

Polskie Stowarzyszenie WIDOKI w celu rozwój działań aktywizujących zawodowo osoby niepełnosprawne (cel II) zrealizowało następujące projekty:

Projekt „Lepsze Widoki na przyszłość”, którego celem była pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy. Środki na realizację przyznał Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu (projekt współfinansowany ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego).

„Umiemy i chcemy być aktywni oraz „Punkt wspierania osób niepełnosprawnych Widoki” są to projekty z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, na realizację których środki pozyskano z ROPS w Poznaniu (oba projekty współfinansowane ze środków PFRON będących w dyspozycji Województwa Wielkopolskiego).

Stowarzyszenie nadal prowadzi punkt wspierania osób niepełnosprawnych (czynny w każdą środę od 16 do 19), w którym każda osoba niepełnosprawna może uzyskać informację o przysługujących jej prawach i dofinansowaniach. Stowarzyszenie udziela pomocy także pracodawcom, którzy zatrudniają lub zamierzają zatrudnić osoby niepełnosprawne. Działania te przyczyniają się do rozwoju systemu wsparcia osób niepełnosprawnych oraz służą podnoszeniu świadomości społecznej na temat niepełnosprawności oraz problemów dotyczących osób niepełnosprawnych.

4. Fundacja Tęczowe Dzieciństwo im. Janusza Korczaka w Chodzieży

Fundacja Tęczowe Dzieciństwo im. Janusza Korczaka w Chodzieży w swoich działaniach prowadzi pomoc okolicznościową osobom niepełnosprawnym z okazji akcji lato i zima.

W ramach organizowanego wypoczynku (letniego i zimowego) dla dzieci i młodzieży Fundacja stara się podnosić świadomość na temat problemów osób niepełnosprawnych. Aktywizuje również do integrowania się z grupą, podejmowania zadań. Fundacja uczy tolerancji, akceptacji sprawnych inaczej. Propaguje aktywność ruchową poprzez udział w zimowym wypoczynku na stokach. Podczas letnich półkolonii uczestnikami były dzieci niepełnosprawne. Dzieci brały udział w ćwiczeniach ogólnorozwojowych (pływanie, gimnastyka korekcyjna) oraz w zajęciach hipoterapii.

5. Fundacja Centrala Młodych

Działania podejmowane przez Fundację wpisują się w realizację celu III. Fundacja poprzez prowadzone Centrum Wolontariatu objęła swoją pomocą i wsparciem dzieci niepełnosprawne z oddziałów integracyjnych w Miejskim Przedszkolu nr 2 im.

Szewczyka Dratewki w Chodzieży. Młodzież, skupiona w organizacji pomaga dzieciom niepełnosprawnym w trakcie zajęć, gier oraz zabaw grupowych.

6. Stowarzyszenie Chodzieskich Amazonek „Różowa wstążeczka”

W ramach działań podejmowanych przez Stowarzyszenie Chodzieskich Amazonek „Różowa wstążeczka” zaopatrywano członków Stowarzyszenia w materiały edukacyjne w zakresie profilaktyki zdrowia. Ponadto przygotowano materiały informacyjne o działalności Stowarzyszenia, rehabilitacji kobiet po mastektomii oraz o ważności profilaktyki w zakresie raka piersi.

Stowarzyszenie we współpracy z Powiatową Stacją Sanepid w Chodzieży zorganizowało konferencję, celem której było propagowanie idei działalności organizacji oraz profilaktyka onkologiczna.

Członkowie Stowarzyszenia mogli uczęszczać na rehabilitację w formie wspólnych ćwiczeń gimnastycznych oraz indywidualnych ćwiczeń i masaży. Z tej formy działalności korzystało regularnie około 20 osób. Stowarzyszenie stwarzało możliwość uczestniczenia również w zajęciach ruchowych na basenie. Ponadto organizacja zapewniała swoim członkom stałą pomoc i wsparcie psychologiczne.

W ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chodzieży 2 członkinie Stowarzyszenia wzięły udział w szkoleniu dotyczącym tworzenia spółdzielni.

VI. Wnioski

Rok 2011 pod względem działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych można zaliczyć do udanych.

Spora część podmiotów, które przedstawiły swoje dokonania na potrzeby niniejszego Sprawozdania realizowała działania dzięki otrzymanym dotacjom ze środków krajowych jak i europejskich.

Środki te najczęściej pozyskiwane były z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) będące w dyspozycji Województwa Wielkopolskiego.

Niektóre z działań finansowane były ze środków własnych danej gminy, np. gmina Margonin czy Szamocin.

Jak wynika z danych przesłanych przez placówki oświatowe, wszystkie w mniejszym lub większym stopniu w ramach oddziaływań wychowawczych i edukacyjnych starały się propagować idee równości i tolerancji, oraz podejmowały działania mające na celu przybliżenie problematyki osób niepełnosprawnych wśród dzieci i młodzieży, a także wśród rodziców.

W podnoszenie świadomości środowiska lokalnego były zaangażowane również inne instytucje publiczne i niepubliczne. Na uwagę zasługuje działalność w tym zakresie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chodzieży, Stowarzyszeń: „Bioderko” oraz „Widoki”.

Niektórzy z Partnerów swoją działalność na rzecz osób niepełnosprawnych poszerzyli o rozwój dobroczynności jak np. Zespół Szkół w Lipiej Górze, Gimnazjum w Margoninie czy Stowarzyszenie „Bioderko”.

Realizując zadania wynikające z Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych można zauważyć pogłębiający się rozwój oraz współpracę pomiędzy Partnerami *Programu*. Rozwijająca się idea Partnerstwa pomiędzy instytucjami, a organizacjami pozarządowymi jest procesem dynamicznym i wciąż ewaluuje w kierunku podejmowania nowych i wspólnych przedsięwzięć.

Należy także podkreślić, że wielu Partnerów włącza się w proces rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, czym wspomaga działalność Powiatowego Urzędu Pracy jako jednostkę aktywizującą, a także zachęca i angażuje się w poszukiwanie pracodawców do zatrudniania na otwartym rynku pracy osób niepełnosprawnych.

Pomimo tak dobrze rozwijającego się procesu wspierania osób niepełnosprawnych pewne obszary nadal wymagają ulepszenia, jak na przykład poprawa już istniejącej infrastruktury- likwidacja barier; zwiększenie nakładów finansowych na rehabilitację zdrowotną; umożliwienie dostępu do udziału w życiu kulturalnym i społecznym poprzez darmowe lub ulgowe korzystanie z dóbr kultury tj. opery, kina, teatru, filharmonii, muzeum, a także komunikacji miejskiej.